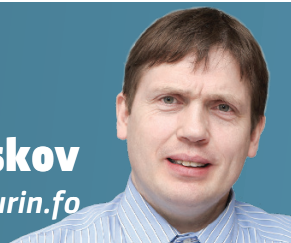

Hugskot og viðmerkingar – send sms til 225000

Oddagrein

Eiríkur Lindenskov
eirikur@sosialurin.fo

BARA EITT KLIKK FRÁ SØGUNÍ

Tað er ein stórhending, sum fer fram á Landsbókasavninum mikudagin, tá verkætlanin at talgilda føroysku bløðini verður alment tikin í nýtslu.

Talan er um eina sera stóra verkætlan, sum ger, at øll tey føroysku bløðini fram til ár 2000 verða tøk á internetinum til øll at lesa og at leita í.

Verkætlanin at talgilda mikrofilmarnar av føroysku bløðunum byrjaði í 2013, men varð síðan útsett nakrar ferðir. Gongd kom á aftur í mai í fjør, tá avtala varð gjørd við Statsbiblioteket í Árhús, ið hevur mikrofilmarnar á goymslu, sum átók sær at standa fyri skanningini

av filmunum. Alt tað skannaða tilfarið er síðan lagt inn í blaðportal, sum nú fer at veita almenna atgongd til bløðini umvegis netið.

17 føroysk bløð eru í blaðsavninum, har atgongd eisini verður til 22 føroysk tíðarrit, sum áður hava ligið úti alment í savninum tíðarrit.fo, sum eisini er heitið á nýggja blaðportalinum.

Á portalinum fer m.a. at bera til at leita í savninum og lesa greinir ella tey einstøku bløðini heimanífrá.

Fyri føroyska gransking hevur hetta ovurstóran týðning. Eisini fyri skúlanæmingar, sum skulu leita sær vitan ella fyri ein og

hvønn, sum hevur hug at leita í gomlum tilfari.

Ella sum ein av teimum, sum hevur gingið á odda at fáa hesa verkætlan framda, Zakarias Wang, skripar í blaðnum í dag:

Tey sum hava nakað at spyrja um, kunnu fara inn á blaðsavnið og leita eftir einum blaði, og finna eitt-hvørt orð sum stendur har. Vil ein dóttir fáa at vita um nakað hevur staðið um nær foreldrinu giftust, so er bara at skriva navnið hjá øðrum, og so kemur tað fram. Eru minning-arorð um abban? Tað er bara eitt klikk, so kunnu tey síggjast. Er tað onkur, sum vil fáa at vita, hvat ið skrivað er um heimbygdina? So er

at skriva navnið á bygðini og leita.

Við øllum teimum føroysku bløðunum fæst nú alment atgongd til eitt risastórt keldutilfar, sum vit higartil bara hava havt við at hava gomul bløð liggjandi, ella við at

hyggja ígjøgnum mikrofilmarnar á Landsbókasavinum. Við nýggju skipanini ber til at leita í øllum bløðum og øllum teksti, sum skrivaður er í føroysku bløðunum.

Verkætlanin er figgjað við játtan á løgtingsfiggjarlógini. Hetta er ikki bara savnsgull, men ein mentanararvur, sum nú verður latin opin fyri øllum – púra ókeypis. Enn ein steinur er laðaður í mentanarvarðan.

– Góðan móðurmálsdag!

Mentanararvur til Føroya fólk á móðurmálsdegi

Talgilding av bløðunum: Eitt blaðsavn fyri øll

Talgildingin av mikrofilmunum av føroysku bløðunum er umsíðir við at vera komin undir land. Tí skipar Landsbókasavnið Móðurmálsdagin, mikudagin 25. mars 2015 kl. 10 fyrrapart, fyri samkomu, har verkætlanin verður alment tikin í nýtslu.

Á samkomuni fer Erhard Jacobsen, leiðari á Landsbókasavninum, at bjóða vælkominn, og aftaná fer Bjørn Kalsø, landsstýrismaður, at lata nýggja blaðsavnið upp á netinum fyri almenninginum. Síðan fer Erling Kjærbo, verkætlanarleiðari, at greiða frá gongdini, tá ið mikrofilmarnir av føroysku bløðunum vórðu talgildir, og hvussu vit brúka blaðsavnið. Hanus Kamban, rithøvundur, greiðir frá sínum royndum at brúka bløðini sum keldu, og Arnbjørn Dalsgarð, leiðari á Býrarbókasavninum, sigur frá hendingum í føroysku blaðsøguni. Landsbókasavnið bjóðar ábit. Samkoman á Landsbókasavninum er almenn og øll eru vælkominn. Verkætlanin at talgilda mikrofilmarnar av føroysku

bløðunum byrjaði í 2013, men varð síðan útsett nakrar ferðir. Í mai 2014 skrivaðu Statsbiblioteket í Árhús og Landsbókasavnið undir sáttmála, har Statsbiblioteket, sum hevur mikrofilmarnar á goymslu, átók sær at standa fyri skanningini av filmunum. Alt tað skannaða tilfarið er síðan lagt inn í blaðportal hjá donsku fyrirkuni Infomedia, sum fyri Landsbókasavnið nú fer at veita almenna atgongd til bløðini umvegis netið. Í nýggja blaðsavninum eru 17 bløð, líka frá fyrstu útgávuni av Dimmalætting í 1877 til 1999, tvs. øll tey størru dagbløðini og so nøk-

ur serbløð og lokal- og felagsbløð.

Harumframt verður frá blaðportalinum atgongd til 22 føroysk tíðarrit, sum áður hava ligið úti alment í savninum tíðarrit.fo, sum eisini er heitið á nýggja blaðportalinum.

Á portalinum fer m.a. at bera til at leita í savninum og lesa greinir ella tey einstøku bløðini heimanífrá.

Verkætlanin at talgilda mikrofilmarnar av føroysku bløðunum hevur verið drúgv og umfatandi. Tað hevur týðning at hava í huga, at tað eru mikrofilmarnar av bløðunum og ikki bløðini sjálv, sum eru skannað. Hetta sæst aftur í góðskuni av skanningini, men kortini er alt hampuliga væl lesiligt. At lesa bløðini á netinum á henda hátt er eitt munandi framstig í mun til gomlu skipanina, tá tú bara kundi lesa bløðini á staðnum á Landsbókasavninum.

Við hesi verkætlanini hevur Landsbókasavnið tiknið eitt stórt fet á leiðini at gera eitt talgilt bókasavn, og so er hetta bara byrjanin.

Fólka-trygd og umdømi

HENRIK WEIHE JOENSEN
GREINING SÍÐA 12-14

Bløðini talgild mikudagin

ZAKARIAS WANG
KJAKS SÍÐA 15

